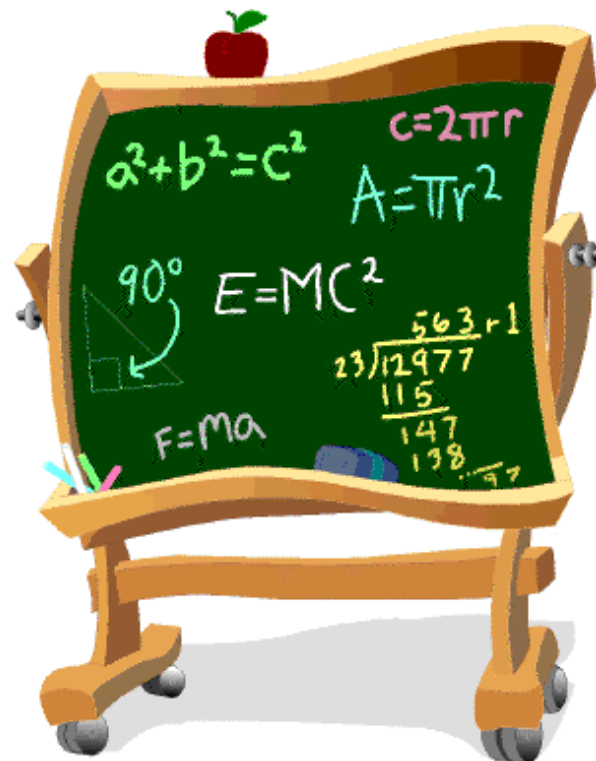

Wykład: 6

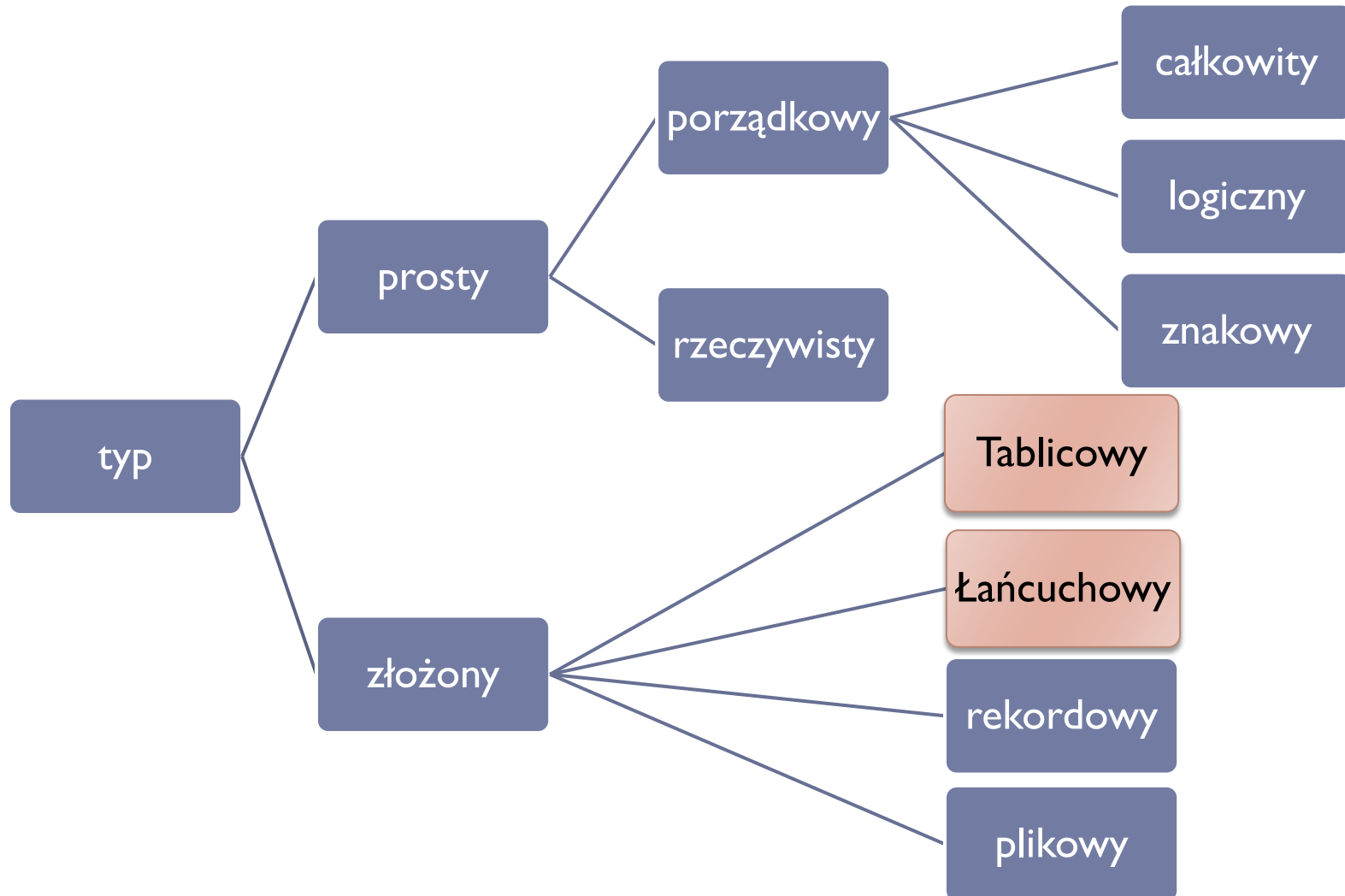
Tablice statyczne

Tablice

Klasyfikacja zmiennych statycznych

Rodzaje tablic

Tablice jednowymiarowe (wektory)

- są zespołem określonej liczby zmiennych o wspólnej nazwie, które ponumerowano liczbami naturalnymi – każda z nich ma przypisany na stałe tzw. indeks,
- mogą przechowywać nie większą od ich długości liczbę elementów zbioru danych jednakowego typu.

Tab								- nazwa tablicy
34	56	32	-8	45	2	0	13	- wartości
Tab(0)	Tab(1)	Tab(2)	Tab(3)	Tab(4)	Tab(5)	Tab(6)	Tab(7)	- pole – nazwa(indeks)

W zapisie symbolicznym $T(6)$ oznacza 6 zmienną w tablicy T

Indeks może być określony przez bezpośrednie podanie wartości w odwołaniu do elementu tablicy, np. $T(6)$, lub użycie nazwy zmiennej o typie zgodnym z indeksem, np. $T(X)$. Zmienną X nazywamy wtedy zmienną indeksową i wskazanie elementu tablicy wymaga odczytania jej aktualnej wartości.

Tworzenie jednowymiarowych tablic zmiennych - za deklaracją zmiennej podamy liczbę elementów.

```
typ_zmiennej nazwa_zmiennej [liczba_elementow];
```

liczba_elementów - musi być wartością stałą dosłowną, lub stałą `const`

Np.:

```
int Tablica[ 10 ];
```

Lub:

```
const STALA = 10;  
int Tablica[ STALA ];
```



```
1  #include <iostream>
2  using namespace std;
3
4  int main()
5  {
6      int liczbyCalkowite[5];
7          // Definicja tablicy pieciu liczb całkowitych
8      double liczbyRzeczywiste[3];
9          // Definicja tablicy trzech liczb zmiennoprzecinkowych
10     return 0;
11 }
```


Tablice można tworzyć z:

- ✓ typów fundamentalnych (z wyjątkiem void),
- ✓ typów wyliczeniowych (enum),
- ✓ wskaźników,
- ✓ innych tablic;
- ✓ obiektów typu zdefiniowanego przez użytkownika (czyli klasy),
- ✓ wskaźników do pokazywania na składniki klasy.

Numeracja elementów tablicy zaczyna się od zera.

$[0][1][2]\cdots[n-1]$

indeksy komórek n-elementowej tablicy

Jeśli zdefiniujemy tablicę:

```
int tab[5];
```

to jest to tablica pięciu elementów typu int. Poszczególne elementy tej tablicy to:

```
tab[0]    tab[1]    tab[2]    tab[3]    tab[4]
```


Inicjalizacja tablicy - nadanie wartości początkowych w momencie definicji tablicy.

Np.:

```
int tab[6] = {2, 3, 5, 7, 11, 13} ;
```

Jest równoznaczne z:

```
tab[0]=2; tab[1]=3; tab[2]=5;  
tab[3]=7; tab[4]=11; tab[5]=13;
```

Uwaga: zapis: `cout << tab[6];`
odnosi się do nieistniejącego elementu tablicy.

Przy zapisie:

```
int tab[] = {2, 3, 5, 7, 11, 13};
```

kompilator „domyśli się”, że chodzi tablicę 6-cio elementową.

Przy zapisie:

```
int tab[6] = {2, 3, 5};
```

pierwsze trzy elementy zostaną zainicjalizowane podanymi wartościami, pozostałe zerami:

```
tab[0]=2; tab[1]=3; tab[2]=5;
```

```
tab[3]=0; tab[4]=0; tab[5]=0;
```


Uwaga: Code::Blocks dopuszcza konstrukcję:

```
typ_elementów nazwa_tablicy[zmienna];
```

pozwała ona na tworzenie statycznych tablic o liczbie elementów podanej w zmiennej. Na przykład:

```
int n;  
cin >> n;  
double a[n];
```

Nie jest to standardowe rozwiązanie i może nie być przenośne na inne kompilatory C++.

Obsługa tablicy jednowymiarowej tablic

```
for (i=0; i < rozmiar; i++) .....
```

Przykład:

Dana jest 6-cio elementowa tablica,

Wypisz jeśli wartość w tablicy jest parzysta

```
int tab[6] = {1, 2, 3, 4, 5, 6};  
for(int i=0; i<6; i++)  
    if(tab[i]%2==0)  
        cout<<tab[i]<<" ";
```

Inicjalizacja tablic

Przykład: Lotto

```
1 // Lotto - użycie prostej tablicy liczb
2 #include<cstdlib>
3 #include<iostream>
4 #include<ctime>
5 using namespace std;
6
7 const unsigned ILOSC_LICZB = 6;
8 const int MAKSYMALNA_LICZBA = 49;
9
10 int main()
11 {
12     // deklaracja i wyzerowanie tablicy liczb
13     unsigned Liczby[ILOSC_LICZB];
14     for (int i = 0; i < ILOSC_LICZB; ++i)
15         Liczby[i] = 0;
16 }
```


Inicjalizacja tablic

Przykład: Lotto c.d.

```
10
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
```

```
// losowanie liczb
//srand (static_cast<int>(time(NULL)));
srand(time(NULL));
for (int i = 0; i < ILOSC_LICZB; )
{
    // wylosowanie liczby
    Liczby[i] = rand() % MAKSYMALNA_LICZBA + 1;
    unsigned main::Liczby
    // sprawdzenie, czy się ona nie powtarza
    bool PowtarzaSie = false;
    // typ bool istnieje tylko w języku C++
    // w ANSI C możemy posłużyć się
    // typedef enum {TRUE = 1, FALSE = 0} bool;
```


Inicjalizacja tablic

Przykład: Lotto c.d.

```
30
31
32
33
34
35
36
37
38
39
40
41
42
43
44
45
46
47

for (int j = 0; j < i; ++j)
{
    if (Liczby[j] == Liczby[i])
    {
        PowtarzaSie = true;
        break;
    }
}

// jeżeli się nie powtarza, przechodzimy do następnej liczby
if (!PowtarzaSie) ++i;
}

// wyświetlamy wylosowane liczby
cout << "Wyniki losowania:" << endl;
for (int i = 0; i < ILOSC_LICZB; ++i)
    cout << Liczby[i] << " ";
}
```


NAZWA TABLICY jest równocześnie ADRESEM JEJ ZEROWEGO ELEMENTU

Dla: `int tab[10];`

zapis: `tab` jest równoznaczny z `&tab[0]`

Przekazując tablicę do funkcji w rzeczywistości przekazujemy funkcji wskaźnik do tej tablicy.

Przekazywanie tablic do funkcji

Tablicy nie można przesłać przez wartość.

Można tak przesłać pojedyncze jej elementy, ale nie całość.

Mamy funkcję o nagłówku:

```
void funkcja (float tab[]);
```

która spodziewa się jako argumentu: tablicy liczb typu float, Taką funkcję wywołujemy na przykład tak:

```
float tablica[4]={ 7, 8.1, 4, 4.12};
```

```
funkcja (tablica);
```

Tablice wielowymiarowe

Tablice dwu – i więcej wymiarowe (macierze)

- są zespołem określonej liczby zmiennych o wspólnej nazwie, które oznaczono dwoma lub więcej indeksami,
- mogą przechowywać nie większą od ich rozmiaru liczbę elementów zbioru danych jednakowego typu.

	0	1	2	3	4
0					
1					
2					
3					
4					

W zapisie symbolicznym $W(3, 5)$ oznacza zmienną w tablicy W położoną umownie na przecięciu 3. wiersza i 5. kolumny.

Tablice wielowymiarowe

W języku C++ **tablice wielowymiarowe** to tablice, których elementami są inne tablice.

```
int tab_2D[n][m];
```

Definicja ta oznacza: `tab_2D` jest tablicą `n`-elementową, z których każdy jest `m`-elementową tablicą (liczb typu `int`).

Uwaga: zapis ~~`int tab_2D[n, m]`~~ jest błędny.

Przykład:

```
int tab_2D[4][3];
```

Gdzie: tab_2D jest tablicą 4-elementową, z których każdy jest 3-elementową tablicą liczb typu int.

[4][3]

	0	1	2
0	[0] [0]	[0] [1]	[0] [2]
1	[1] [0]	[1] [1]	[1] [2]
2	[2] [0]	[2] [1]	[2] [2]
3	[3] [0]	[3] [1]	[3] [2]

Tablice wielowymiarowe

Elementy takie umieszczane są kolejno w pamięci komputera tak, że **najszybciej zmienia się najbardziej skrajny prawy indeks**.

Stąd, inicjalizacja zbiorcza:

```
int tab[3][2] = {1,2,3,4,5,6};
```

spowoduje, że elementom tej tablicy zostaną przypisane wartości początkowe tak, jakbyśmy to robili grupą instrukcji:

```
tab[0][0] = 1;  
tab[0][1] = 2;  
tab[1][0] = 3;  
tab[1][1] = 4;  
tab[2][0] = 5;  
tab[2][1] = 6;
```

Tablice wielowymiarowe

Obsługa tablicy dwuwymiarowej:

```
1  #include <iostream>
2
3  using namespace std;
4  int tab[5][3] = { 1,2,3,4,5,6,7,8,9,10,11,12,13,14,15};
5  int main()
6  {
7
8      for (int j=0; j<5; j++)
9      {
10
11          for (int i=0; i<3; i++)
12              cout << tab[j][i] << " ";
13              cout << "\n";
14          }
15      return 0;
16  }
```

1	2	3
4	5	6
7	8	9
10	11	12
13	14	15

Literatura:

W prezentacji wykorzystano przykłady i fragmenty:

- Grębosz J.: **Symfonia C++**, Programowanie w języku C++ orientowane obiektowo, Wydawnictwo Edition 2000.
- Jakubczyk K.: *Turbo Pascal i Borland C++ Przykłady*, Helion.

Warto zająrzeć także do:

- Sokół R.: **Microsoft Visual Studio 2012 Programowanie w Ci C++**, Helion.
- Kernighan B.W., Ritchie D. M.: **język ANSI C**, Wydawnictwo Naukowo Techniczne.

Dla bardziej zaawansowanych:

- Grębosz J.: **Pasja C++**, Wydawnictwo Edition 2000.
- Meyers S.: **język C++ bardziej efektywnie**, Wydawnictwo Naukowo Techniczne